



TOSAMA

STEV. 3
LETO VI



marc

1970

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Ob 8. marcu - dnevu žena



Marljive žene pri delu

zahteval družbeni razvoj. S tem pa se srečujemo z nerešenimi problemi, ki jih skušamo odpraviti, da bo žena čim bolj sproščena na delovnem mestu. To so otroško varstvo predšolskih in šolskih otrok, družbena prehrana in delo v gospodinjstvu.

Se nekaj teži naše žene — delavke: več izmensko delo. Res ni prijetno delati popoldan, ponoči, v soboto ali celo v nedeljo, kar se zavedajo tudi naši strokovnjaki.

Z modernizacijo proizvodnje in nakupom novih strojev skušajo razbremeniti dela v izmenah.

Žene, zavedajmo se, da smo tudi me samoupravljalke, ki najbolj vemo kaj je še potrebno storiti, da nam bo delo olajšano, zato energično zahtevajmo in pomagajmo izvrševati naloge, ki nam bodo omogočile drugačne, boljše pogoje za življenje!

Ob praznovanju »Dneva žena« želimo dobro počutje in še veliko uspehov pri delu za dobrobit nas vseh in naše socialistične skupnosti, ki jo uspešno vodi naš priljubljeni tov. Tito! **BV**



Minilo je že mnogo let, od kar je Klara Zetkin predlagala v Kopenhagenu na konferenci socialistk, naj bo 8. marec dan vseh naprednih žena. In tako se iz leta v leto pridružujemo praznovanju tega dneva vsem ženam sveta!

Se marsikje žene nimajo osnovnih pogojev za samostojnost in enakopravnost, tako v družabnem, gospodarskem in političnem življenju, vendar upamo, da se bo v bližnji prihodnosti tudi to uredilo. Žene današnjih dni nimajo samo skrbi za dom, temveč tudi gledajo v prihodnost, ki ni preveč rožnata in pomirjujoča. Če bodo ameriški agresorji še naprej netili vojaške spopade, bo svet res postavljen pred dejstvo — živeti še naprej ali končati v atomski vojni. Tega se žene bojijo in povsod izražajo svoje nezadovoljstvo nad politiko vojne s protestnimi pohodi, s poslanci visokim državnikom itd.

V teh kratkih letih od osvoboditve so se žene pri nas večinoma vključile v proizvodnjo, ker je tako

Poročilo samoupravnih organov

DELAJSKI SVET JE IMEL V ČASU OD 20. do 26. februarja 1970 dve redni seji, na katerih je razpravljaval o sledečem:

- Potrdili so plan dohodkov in izdatkov denarnih sredstev sklada skupne porabe za leto 1970 namenjenih za stanovanjsko izgradnjo.
- Potrdili so plan dohodkov in izdatkov denarnih sredstev sklada skupne porabe za leto 1970 — redni konto.
- Potrdili so predlog za razdelitev doseženega dohodka po zaključnem računu leta 1969.
- Za pogostitev naših žena ob njihovem prazniku — 8. marcu so člani DS odobrili 13.000,— N din.
- Za pogostitev gasilcev na občnem zboru so predlagali 500,— N din.
- Člani DS so zadolžili komisijo za samoupravne akte, da osnutek statuta dokončno oblikuje. Komisija naj se sestane v roku 10. dni in prične z delom.
- Člani DS so soglasno potrdili zaključni račun, ki obsega:
 - a) Bilanco uspeha od 1. januarja do 31. decembra 1969.
 - b) Bilanco stanja na dan 31. decembra 1969.

c) Zaključni list po stanju 31. decembra 1969.

d) Priloge, ki pojasnjujejo posamezne postavke.

e) Poslovno poročilo.

— Člani DS so odobrili nabavo dvigala VEDA in električnega mačka, katerega potrebujemo za novo škrobilnico; potrjena so bila tudi pripravljalna in ostala dela za montažo škroblnega stroja.

— Novžočki so sprejelisklep, da naša delovna organizacija prispeva k sofinanciranju zadev, ki so skupnega pomena v občini in sicer za narodno obrambo, za cesto Želodnik — Moravče, za kulturno-prosvetno dejavnost in za telesno kulturo.

— Dodatna dela, ki so nastala med gradnjo objektov A, B in trafo postaje, so navžočki v celoti potrdili za izplačilo.

— Ker se v podjetju nepretrgoma pojavlja neuporabni odpadni in nekorantni material ter za podjetje nuporabna osnovna sredstva in deli, je DS potrdil tričlansko komisijo za ocenitev prodajne vrednosti tega materiala.

Naloga te komisije bi bila tudi predlaganje cen v potrditev UO, nakar bi nabavna služba predla-

gani material odprodala.

— Člani DS so sprejeli sklep, da se ukine proizvodnja v tkalnici Zvezda zaradi pomanjkanja PC preje, da se stroji odprodajo kot staro železo; v tem prostoru pa se razširi proizvodnja čistilnih filtrov. Zaposlene v tkalnici Zvezda se premesti na nova delovna mesta.

Ravno tako bo treba sčasoma ukiniti tudi tkalnico gaze in Studo zaradi pomanjkanja PC preje in modernizacije strojnega parka. Postopoma, ko bodo prihajali novi stroji se bo ukinita proizvodnja gaze, stroje pa bomo prodali odpadu.

— Člani DS so ponovno razpravljali o vlogi tov. Milene Kraševic in sprejeli naslednji sklep: Prošnji omenjene tovarišice za ponovno dodelitev oz. vrnitev pravice do uporabe otroške sobe v trosobnem družinskem stanovanju se ugotovi s tem, da se navedena soba začasno, t. j. do preklica dodeluje v uporabo Kraševic Mileni. Poleg tega pa se ji prizna pravica souporabe sanitarij in ostalih pritliklin, pripadajočih temu stanovanju.

Prošnji Murič Rozi za omenjeno sobo se ne ugotovi.

Pravico imamo biti ponosni



da se je nam prvim posrečilo podreti na enem koncu zemeljske kro-

gle to divjo zver — kapitalizem —, ki je zalil svet s krvjo, privedel človeštvo v lakoto in divjaštvo in ki bo neizgibno naglo poginil, pa naj bodo znaki njegovega predsmrtnega besnenja še tako pošastno zverinski.

Tako je zapisal Lenin, katerega sto letnico rojstva bomo praznovali 10. aprila. Bil je genialni voditelj boljševiške partije, voditelj in učitelj delavskega razreda. Bil je preprost in skromen, s tisočeriimi nitmi tesno povezan z množicami preprostih, navadnih, najglobljih »nižin« človeštva, ki so se dvignile v borbo za svojo osvoboditev.

Leninovo življenje in delovanje se zliva z delom velike in herojske boljševiške partije, katere tvorec je bil on sam. V najostrejših razrednih spopadih, v vojni in revolucionarnih pretresih je stopal na čelu ljudskih množic — delavcev in kmetov. Pod njegovim vodstvom je zmagala oktobrška socialistična revolucija v Sovjetski zvezi. Ta revolucija pomeni korenit prelom v svetovni zgodovini človeštva, obrat od

starega kapitalističnega sveta k novemu, socialističnemu svetu.

Iz klešč prve svetovne vojne, iz pekla imperializma je prva boljševiška revolucija iztrgala prvih sto milijonov ljudi na svetu. Naslednje revolucije bodo iztrgale iz imperalističnih vojn in iz kapitalističnega sveta vse človeštvo. Tako je poudarjal Lenin in del njegove napovedi se je že uresničil.

Vse svoje življenje je Lenin žrtvoval za osvoboditev delavcev in kmetov izpod kapitalističnega jarma, izpod oblasti kapitalistov in zemljiških gospodov, za zgraditev socializma. Oborožen je bil z vsem bogastvom človeškega znanja in kulture, dovršeno je obvladal najmočnejše orožje proletariata — revolucionarni marksizem.

Leninova dela so poleg del Marxa in Engelsa, teoretični temelji programa ZKJ in naše samoupravne socialistične ureditve.

Tone Dolenc

Delovni program za leto 1970

DELOVNI PROGRAM SPLOŠNO-KADROVSKEGA SEKTORJA ZA LETO 1970

- Sprejem, razdelitev in odprava vsakodnevne pošte;
- dnevna evidenca o stanju zaposlenih;
- reševanje raznih vlog;
- vsklajevanje notranje zakonodaje s predpisi;
- izvajanje zavarovanja podjetja;
- izvajanje industrijske higijene;
- reševanje zadev s področja družbenega standarda;
- izvajanje programa izobraževanja zaposlenih s področja požarne varnosti, civilne zaščite, narodne obrambe in usposobljenje za delovno mesto;
- tekoče urejevanje arhiva;
- tekoče urejevanje osebne kartoteke;
- priprave, razmnožitev potrebnega gradiva za samoupravne organe ter pisanje zapisnikov;
- obveščanje članov kolektiva o pomembnejših dogodkih v podjetju;
- izvajanje zdravstvene preventive;
- pomoč družbeno političnim organizacijam pri njihovem delu;
- vodenje postopkov in evidenca o vodenju zaupno in strogo zaup-disciplinskih prekrškov; ne dokumentacije.

Poleg navedenega dela bodo sodelavci našega sektorja v letu 1970 izvedli še te-le naloge oz. dela:

- izdelava nove osebne kortoteke z doslednimi podatki;
- napravili zdravstveno analizo zaposlenih;
- v povezavi z zdravstveno službo izvesti preventivno okrevanje bolnih in izčrpanih;
- izvesti preizkus znanja iz varstva pri delu, kot tudi s področja požarne varnosti;
- izpopolniti in odpraviti pomanjkljivosti v pisarniškem poslovanju;
- uvesti vsakodnevno informativno službo preko ozvočenja;
- izvesti izobraževanje po programu;
- uvesti nove službe, ki bodo do-ločene v novi organizaciji.

DELOVNI PROGRAM KOME-CIALNEGA SEKTORJA ZA LETO 1970

- Izpolnitev prodajnega in nabav-nega plana za leto 1970. Izpolniti plan izvoza in uvoza ter s tem preskrbeti potrebna devizna sredstva;

- izpopolniti in dopolniti organiza-cijo komercialnega sektorja za-radi povečanega obsega poslova-nja;
- komercialno službo organizirati, da bo sposobna hitro in učinko-vito reagirati na tržišču, da bo ekspeditivna v reševanju prodaj-nih in nabavnih problemov, da bo zasledovala in analizirala tr-žišče;
- povečati obseg poslovanja z do-polnitvijo novih izdelkov v so-delovanju z domačimi in tujimi kooperanti. Dati našemu tržišču čim več novih izdelkov;
- pripraviti nakup novih licenc;
- iskati nove poti v mednarodnem sodelovanju in kooperaciji;
- povečati propagandno in reklamo dejavnost zlasti pri informi-ranju o novih izdelkih in iska-nju novih kupcev;
- organizirati službo zasledovanja in analizo trga v povezavi s študijem marketinga;
- posebno skrb posvetiti tujemu trgu, da bomo izvažali v tiste države, kjer so pogoji za pro-dajo naših izdelkov najugodnej-ši.

Izpolnitev teh nalog pa je pogojena z naslednjim:

- a) Tehnični sektor mora izvršiti svoje dolžnosti v pogledu koli-činske in vrednostne proizvodnje. Kvaliteta izdelkov mora odgo-varjati predpisom PhJ-II za sa-nitetni material, za cigaretne filtre, kot tudi pri ostalih artik-lih mednarodnim kvalitetenim normam in tržnim običajem.
- b) Komercialni sektor mora dobiti odgovarjajoče število poslovnih prostorov, ker je v dosedanjih uspešno in učinkovito delo otež-kočeno.
- c) Zgraditi nove skladiščne prosto-re za surovine, reprodukcijski material in za gotove izdelke, ker obstoječi prostori ne zadoščajo povečanemu obsegu proizvodnje in poslovanja.
- d) Potrebno je spremeniti sistem nagrajevanja, da bo stimulativ-nejši in boljši kot dosedanji. Kader v komercialnem sektorju se mora glede nagrajevanja pri-bližati odgovornosti ostalim so-rodnim delovnim mestom v pod-jetju.

Plan vzdrževanja

Omenjeno je že bilo v članku »Gospodarski načrt za leto 1970« v letošnji prvi številki »TOSAME«, da je višina sredstev, namenjenih investicijskemu vzdrževanju letos tri-krat višja od lanske — znaša nam-reč 1.970.200 din, torej skoro 200 milijonov starih din. Ta sredstva, ki vsekakor odražajo realnost vzdr-ževalnih potreb, so porazdeljena za naslednje namene:

Pripravljalnica: beljenje in po-pravilo poda, preureditev prostorov stare čistilnice in ureditev vhoda v oddelek.

Avtomatska tkalnica: ureditev razsvetljave, popravilo klimatskih naprav, beljenje in pleskanje, po-pravilo vrat in izolacija cevi za vo-denje kondenzirane vode.

Tkalnica ovojev: popravilo poda, beljenje in pleskanje, popravilo stropa v garderobi, popravilo cen-tralnega gretja in izdelava bil.

Belilnica: ureditev odzračevanja v oddelku, ureditev stropa in strehe v prostoru, kjer se čisti beljen bombaž, nadomestitev ploščic v be-lilnici, pleskanje in izolacija vseh cevovodov v kleti belilnice, popra-vilo in pleskanje vrat pri izhodu iz belilnice v čistilnico in A prizidek

ter napeljava vode do stiskalnice v belilnici.

Konfekcija: namestitvev žaluzij (okenskih rebrač), zavarovanje pri pletilnih strojih zoper prepih, belje-nje zgornje etaže, zamenjava iz-hodnih vrat na streho, povečanje pisarniških prostorov in preuredi-tev obstoječih korit za pakiranje za-vitkov.

Filtri: ureditev prezračevanja, ureditev prostora za prečrpavanje triacetina, ureditev prostora za em-balažo, popravilo strehe, sprazani-tev tkalnice Zvezda in preureditev v korist oddelka filtrov, remont strojev Hauni in Molins, popravilo oken in vrat, namestitvev žaluzij (o-kenskih rebrač).

Pomožni obrati: remont rezkarja in stružnice, ureditev garderob, ure-ditev elektrodavnice.

Uprava: poglobitev in ureditev gornjega dvorišča (pri tiskarni), popravilo fasad, asfaltiranje, kana-lzacija, obzidava upravnega poslop-ja, vzdrževanje mopeda, popravilo strehe na starem prizidku.

Komerciala: vzdrževanje avto-mobilov.

T. L.

Pomanjkliva politična akcija in slabo informiranje

Ob prizadevanju za vsklajevanje samoupravnega sistema v delovnih organizacijah s XV. ustanovnim amandmajem moramo v statutih ustrezno določiti način postopka za informiranje delavcev. Določiti moramo, kdo je dolžan za posamezne primere dajati informacije, kdo jih mora posredovati in kako. Informiranje moramo tudi pravilno opredeliti kot pravico in dolžnost delavca. Da je to resnično potrebno, nam kaže naše notranje življenje v podjetju. Manifestacije tega pa se kažejo tudi na sejah DS podjetja.

Smo delovna organizacija, ki se zaveda, da brez vlaganja za širjenje podjetja in modernizacijo — zamenjavo našega starega strojnega parka — nima prihodnosti, ki bi zagotavljala še boljše rezultate, višje osebne dohodke in boljši standard naših družin.

Ko pravim — smo, mislim na večino zaposlenih, ki se zaveda, da bo, oziroma bi rada bila in delala v tem podjetju še več let. Sodelavke in sodelavci!, za dosego tega cilja, če si to resnično želimo, se moramo v današnjih pogojih, ko si v svetu stojita nasproti dva sistema gospodarjenja, kapitalistični in socialistični, boljše notranje organizirati. Še posebej smo to dolžni našemu samoupravnemu sistemu v Jugoslaviji, za katerega trdimo, da je sposoben razviti proizvodjalne sile kot jih ni bil zmožen še noben sistem v zgodovini človeštva. Zavedati se moramo, da si kapitalisti želijo, da b v tem ne uspeli.

Iz tega sledi, da je naš skupni razvoj proizvodjalnih sil na nivo, katerega ne more razviti nihče brez samoupravljanja, ki v teh prizadevanjih postavlja faktor »osvobojeni človek« v ospredje. Skupni cilj je razvoj samoupravljanja v Jugoslaviji, v naši delovni organizaciji, ki je tudi del celotnega sistema in na tej osnovi dobro gospodarjenje. Zato se moramo boljše poznati in moramo vedeti kaj kdo dela in v čigavem interesu.

Poglejmo, kako se poznamo, kako poznamo skupni interes. V razpravi je statut podjetja in le malo je takih, ki se zavedajo, da so dolžni sodelovati s predlogi, ki bi pripomogli, da se notranje organiziramo tako kot najbolj odgovarja nam samim.

Poglejmo, kaj se je zgodilo pri vprašanju delitve osebnih dohodkov po zaključnem računu za leto 1969. Na eni strani so bili delavci, ki so na osnovi tega, da smo dobro gospodarili v tem letu — to so lahko slišali in brali večkrat — bili prepričani, da lahko nekaj razdelimo.

Več kot en mesec se o tem povsod razpravljali. Kjerkoli se je našla manjša ali večja skupina ljudi, je bil na dnevnem redu »dobiček«. Na drugi strani so vodilni ljudje, ki na podlagi poznavanja naših programov vedo za potrebe denarnih sredstev, ugotavljali, da se ne bo dalo po zaključnem računu nič deliti.

Zaradi neizdelanega, nedoločnega in slabega informiranja, zaradi popolnega pomanjkanja politične aktivnosti sindikata in zaradi slabše politične aktivnosti ZK in ZM, je to vprašanje ostalo nejasno vse do seje DS. Upravni odbor je verjetno zaradi pritiska prvih in zaradi nezaupanja drugim na svoji seji osvojil, da predlaga DS delitev 35 % osebnih dohodkov.

Politične organizacije, predvsem sindikat bi v tem primeru moral biti tisti, ki bi prepričal prve, da nimajo prav, da to ni gospodarno ali druge, da imajo prvi prav in da oni v svoji vnemi pretiravajo in s tem vplivajo destimulativno. To se ni zgodilo in sedaje ne vemo, kje bomo dobili denar za stroje in ne vemo če bomo zmogli v bodoče deliti dobre osebne dohodke zaradi anuitet, ki jih bomo morali plačevati za najete kredite, ki niso majhni.

Da je izostala politična akcija sindikata, da se nismo poslužili nobenega sredstva za izmenjavo mnenj, je kriv izvršni odbor sindikalne organizacije, vodilni delavci, ki ga niso opozorili na to, mi vsi, ki nis-

mo zahtevali, da se o tem pogovorimo.

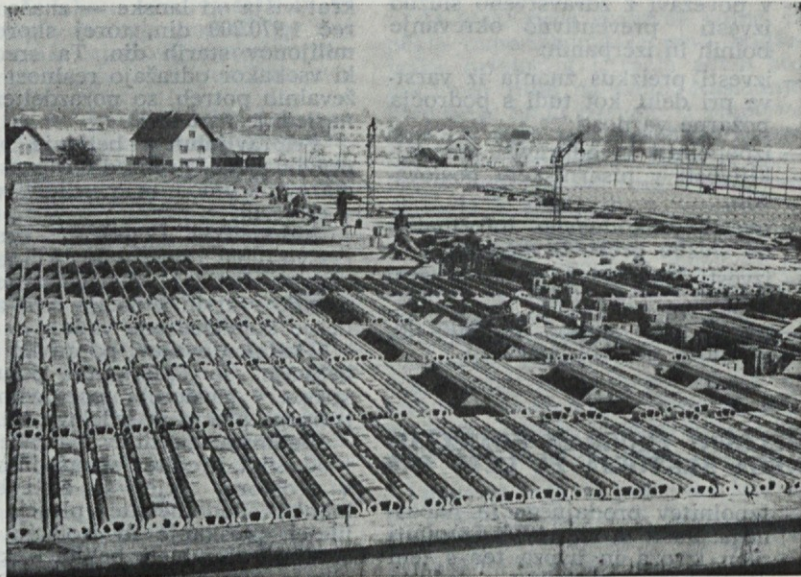
Na seji DS dne 20. 2. 1970 je tov. direktor pojasnil naš položaj glede na prodajo naših proizvodov na domačem in zunanjem trgu. Še posebej je opozoril privilegirani položaj »Sanitekso«, ki ima možnost dobiti sredstva za investicije iz sklada za nerazvite. Razložil je položaj in pogoje o prodaji filtrov, ki z ozirom na združevalne procese tobačne industrije v perspektivi ni jasen, ker se tako združeno podjetje zapira tudi kot tržišče, čeprav je to v nasprotju z načelom, da je Jugoslavija enotno tržišče.

Iz tega se je dalo razumeti, da moramo pomisliti, ko delimo sredstva, kaj je bolj gospodarno, toda kljub temu smo z večino glasovali za predlog UO.

Uspeh bo, če se bomo zavedali, kako se moramo dogovarjati, drug drugega informirati v pravem času; če se bomo navadili drug drugemu več zaupati, če bomo opustili »mi-vi« in se bomo zavedali, da smo pred zakonom in družbo s sredstvi, ki so nam dodeljena v upravljanje, dolžni dobro gospodariti.

Samo strokovno in družbeno politično sposobni, visoko produktivni in dobro povezani z vsemi vzemi, ki nas vežejo v našem skupnem interesu, bomo uspeli, da bo naše podjetje dobro. Samo tako bomo brez skrbi čakali jutrišnji dan brez skrbi, da bi ostali brez dela in Kruha.

Tone Dolenc



Pogled na streho bodočega objekta

Ropot in zavarovanje pred njim

Z »BILLESOLMS« vato

Zaposleni v oddelku tkalnice lahko že nekaj časa uporabljajo varovalno vato zoper visok ropot. Da bi se nekoliko bolj seznanili z ropotom in uporabnostjo novega varovalnega sredstva objavljamo naslednji sestavek.

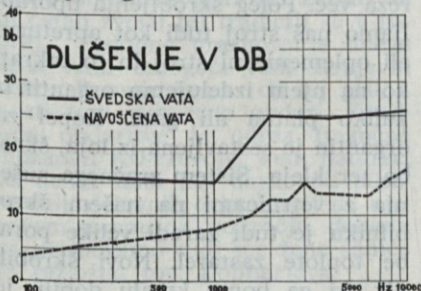
Ropot igra v človekovem življenju vse večjo vlogo. Na to vplivata tako domače okolje kot delovna okolica. Običajno se plačujejo razne olajšave pri fizičnem delu s povečanim ropotom. Spomnimo se pri tem raznih gospodinjskih aparatov, vozečih avtomobilov in sodobnih letal. Vsa ta sredstva povzročajo čedalje več hrupa. Posebno intenzivnemu ropotu pa je izpostavljen človek pri svojem delu na različnih delovnih pripravah, ki ga pri delu bolj ali manj moti.

Iz raziskav je znano, da ropot ne samo moti človeka, ampak ga tudi duševno utruja. Če je izpostavljenost močnemu ropotu daljša, se posledice pokažejo v obliki obolenj. Običajno se najprej pojavi zmanjšanje slušne sposobnosti človeka, kasneje pa pride lahko do trajnih fizioloških motenj.

Dokazano je, da z naraščajočim ropotom naraščajo tudi napake in nezdoge pri delu. To pomeni, da se v ropotu zmanjša produktivnost.

Ropot je vsak nezaželen zvok, zvok sam pa nastane (v zraku vzeto) zaradi povzročene nihanja zračnih delcev. Od hitrosti nihanja frekvence, ki jo merimo v herzih (Hz) zavisi ali bo zvok visok ali nizek. Zelo visokih ali nizkih zvokov človekovo uho ne registrira. Ropot se meri v posebnih enotah imenovanih decibelih (db). Poznani so še foni in soni.

Človek je po naravi prilagojen ropotu in šumu v določenih mejah, zato je zaželen šum v katerem biva cca 5 db. Dopustna meja ropota, ki mu je človek lahko izpostavljen v delovnem času je 85 db, zvok nad 120 db pa uho registrira že kot bolečino. Zanimivo je, da se db seštevajo logaritemsko.



Opravljenе meritve v delovnih prostorih DE I so pokazale, da povzročajo stroji v tkalnicah ropot

od 92 do 105 db, kar pomeni, da je dovoljena mera prekoračena. Na podlagi teh ugotovitev in na priporočilo Inšpekcije za delo je podjetje sklenilo nabaviti primerno varovalno sredstvo zoper previsok ropot.

Ker sta dala Zavod za varstvo pri delu v Ljubljani in Inšpekcija dela ugodno oceno za švedsko vato »Billesholms«, je bila kasneje ta tudi nabavljena.

Za zavarovanje pred ropotom so poznana različna varovalna sredstva, od običajne vate, ušesnih plastičnih čepov do kompliciranih varovalnih šlemov, ki se rabijo za zavarovanje pred zelo močnimi zvoki.

Pred časom se je pojavilo na trgu varovalno sredstvo zoper ropot s sedaj že kar udomačenim imenom »švedska« vata. Tovrstna vata daje pri uporabi dobre rezultate in je za svojo ceno eno najkvalitetnejših varovalnih sredstev. Vata sestoji iz mikroskopsko finih prepariranih vlaken. Vlakno »švedske« vate je približno 10 krat tanjše od normalnega bombažnega vlakna. Dušenje ropota pri tem varovalnem sredstvu (kot tudi pri ostalih) je različno pri različnih frekvencah. V diagramu so prikazane karakteristike dušenja za »švedsko« vato in za običajno toda navoščeno vato. Razlika med njima je očitna. Vidimo, da pri 2000 Hz »švedska« vata zmanjša ropot za 25 db, vata pa za 12,5 db, kar pomeni, da se je jakost ropoto v prvem primeru zmanjšala za cca 310 krat, v drugem pa samo za 18 krat. Navedeni podatki veljajo samo za primere, ko je vata (ena ali druga) pravilno nameščena v ušesih.

Uporabniki varovalne vate so jo dolžni uporabljati tako kot je predvidel proizvajalec, ker bo varovalno sredstvo le tako doseglo svoj namen. Navodila se morajo upoštevati tako pri izdelavi ušesnega čepa, ki se ga mora iz pramena narediti posameznik sam, kot tudi pri vstavitvi čepa v sluhovod. »Švedska« vata je namenjena enkratni uporabi, zato se mora vstavljati pred začetkom dela in odstraniti po končanem delu. Vstavljanje in odstranjevanje varovalne vate v prostoru z ropotom ni priporočljivo iz zdravstvenih razlogov, saj npr. naraste pritisk na slušno membrano za 18krat, če odstranimo ušesni čep v prostoru, kjer je ropot.

Da vsak delavec dobi vedno enako količino vate, sta v garderobah trakotkalnice in tkalnice gaze postavljena dozirna aparata, ki služita rezanju pramena vate na kosme.

Z namestitvijo aparatov s »švedsko« vato je dana možnost, da se vse ogrožene osebe zavarujejo pred ropotom. V skladu z določili Pravilnika o varstvu pri delu so sedaj vsi zaposleni v oddelku tkalnic dolžni uporabljati novo varovalno sredstvo. Namen, ki ga varovalna vata ima, pa bo dosežen le z njeno dosledno in trajno uporabo, pri čemer bodo imeli uporabniki največ koristi.

F. V.

NAVODILO ZA UPORABO VATE



Odrezan kosmič vate se razpolovi

Kosmič se mora prepogniti, da nastane na pregibu gladek in raven rob

Vato se zavije nato v stoščasno vrečko

Z zvijanjem mora nastati čep s trdnim stoščastim vrhom

Pri uvajanju čepa v sluhovod se mora uhelj potegniti rahlo navzgor in nazaj

Vstavljen čep se mora po vstavitvi plosko pritisniti, da se ušesna školjka nekoliko zapolni

SPOŠTOVANI SODELAVCI!

Želimo, da nam čim več pišete. Se vedno je premalo dopisnikov v naše glasilo. Prosimo pa, naj se dopisniki podpišejo s polnim imenom. Če ne želijo biti imenovani v glasilu jim je tajnost zajamčena, vendar uredniški odbor mora vedeti priimek dopisnika.

Tako smo dobili v uredništvo prispevek z oznakama L. B. Ker ime dopisnika ni bilo znano je bilo članek težko objaviti. Namreč nekatere članke je treba nekoliko popraviti, vendar je takrat bolje, da se korektor posvetuje s piscem, ki pove kaj je bistveno in mora v članku ostati.

Upam, da boste to z razumevanjem sprejeli.

Uredniški odbor

Naši gasilci pri obračunu dela

V nedeljo, dne 22. 2. 1970 smo se zbrali gasilci »TOSAME« v jedilnici, da bi dali duška svojim humanim akcijam in pregledali delo za nazaj ter ugotovili dobre in slabe strani delovanja.

Občni zbor gasilskega društva je kakor vsako leto uspel v popolnosti in člani so v razpravi na podana poročila sprostili svojo miselnost in prispevali k uspešnemu zaključku. Če razvrstimo najvažnejše probleme, kateri so vidno izstopali v preteklem letu so: prvi začetni

požari in večji požar, kateri je zahteval vse sposobnosti naših gasilcev. Osem začetnih požarov, kjer so botrovali razni vzroki so, pred težo znanja sposobnosti in pripravljenosti naših gasilcev že na začetku svoje uničevalne moči propadli, preprečena je bila škoda in zavarovano redno delo naših delavcev. Težji primer je bil, ko je sredi noči ognjeni element objel in uničil sosedov kozolec za našim skladiščem. Le znanju in pogumu naših gasilcev se je zahvaliti, da so obvarova-

li mnogo milijonov. To je bil obenem tudi ognjeni krst naše nove motorke, katera je požar dobesedno poplavela in tako so si gasilci ustvarili močan argument, kako je ta nesebična organizacija potrebna.

Seveda pa si gasilci želimo še več, če bo mogoče svoj dom, kjer se bomo izpopolnjevali v preventivi in imeli pri roki potrebno orodje, kar pa je danes težko, ker smo tako utesnjeni.

Samoupravni organi in uprava podjetja se dobro zavedajo: sredstva vložena za gasilsko službo — pa naj si bo društvo ali poklicni gasilci — so dobro naložena in se ob danih prilikah dobro obrestujejo. Mi pa smo za razumevanje hvaležni.

Naše vrste se širijo in v preteklem letu je bilo kar precej naših članov, ki so razumeli potrebo po čuvanju naše skupne lastnine. Kaj pa če se naš mir spremeni v grozote vojne? Tudi to je bila tema razgovora, z željo, da sleherni član našega kolektiva ve, da edino človek, ki se zaveda, je močnejši od ognjenega elementa in lahko prepreči nesrečo.

Zato bi izrabil to priliko in naj vsak član kolektiva razmisli, če ni tudi sam dolžan čuvati tovarno, naj postane gasilec. To je častna in humana organizacija v službi socialistične družbe.

I. K.



Del udeležencev gasilskega občnega zbora

Od surovine do izdelkov

Nasnuti snovalni valji imajo večinoma premalo niti za tkanje širokih in gostih tkanin. Tudi za tako enostavne tkanine kot je gaza uporabljamo dvojenje snovalnih valjev. Besede dvojenje ne smemo razumeti dobesedno. Dvojimo namreč tako, da odvijamo dva ali več snovalnih valjev na stojalu pred škroblilnikom ter niti na škroblilniku združimo. Niti potujejo skozi škroblilnik in se na koncu navijejo na enem osnovnem valju. Lažje je namreč dobiti zadostno število niti z dvojenjem kot na preobloženi cevčnici, ki že tako zavzema veliko dragocenega delovnega prostora. Tudi škrobljenje je pripravljalni postopek, ki ga ne smemo razumeti dobesedno. Škrobljenje prejo zavaruje pred poškodbami pri tkanju. To dosežemo tako, da prejo prepojimo s posebnimi naravnimi ali umetno pridobljenimi lepili. Za bombaž uporabljamo največ različne vrste škroba ali pa umetna sred-

stva na osnovi celuloze kot je n. pr. lucel. Vendar pa pri nas ne škrobimo vseh osnov. Za tkalnico ovojev škrobimo le osnovo za kaliko ovoje, ki so močnejši in je tudi njih namen uporabe drugačen. Škrobilo namreč ostane na gotovih kaliko ovajih kot apretura in jih napravi bolj trdne. Krep ovoji so elastični zaradi tega, ker so tkani tako, da je ena nit sukana levo, druga, ki je zraven, pa desno in tako naprej. Škrobljenje bi to elastičnost seveda močno spremenilo oziroma onemogočilo. Ideal ovoji imajo enako osnovo kot krep ovoji toda različno votkovo prejo. Zato velja za njih isto kot za krepove. Elastične ovoje z gumijevo nitjo (ti so še v poizkusni fazi) pa bi bilo seveda nesmiselno škrobiti. Mull ovoji so stanki iz viskozne preje (stanične). Zaradi izgleda ovojev in načina uporabe te osnove ne škrobimo.

Za dobro tkanje je seveda važ-

no, da so se stopnje priprave od navijanja votka, previjanja preje za osnovo, snovanja in škrobljenja opravljene kar najbolje. Od zadnje stopnje priprave — škrobljenje, pa je tkanje najbolj odvisno. Zato mora biti škroblilnik opremljen z različnimi napravami. Naš škroblilnik tem zahtevam že dalj časa ne ustrezaja več. Poleg škrobljenja uporabljamo naš stroj tudi kot apreturni ali oplemenitilni stroj in to takrat, ko na njem izdelujemo organtini iz kaliko platna ali gaze. Kopel za organtini je sestavljena iz loja, škroba ter kleja. Sistem zračnega sušenja z vetrnicami na našem škroblilniku je tudi zaradi velike porabe toplote zastarel. Novi škroblilnik, ki ga bomo kmalu dobili, je zadnji dosežek strojogradnje na tem področju.

(nadaljevanje)

Naš razgovor

V današnjem razgovoru je sodelovala predstavnica nežnega spola, tov. ANGELA DOLINAR.

Nekatere značilnosti meseca marca so pomembne tako za zgodovinski razvoj odnosov človeške družbe kot tudi za spreminjanje narave same v pravem pomenu besede. Presenečenja naj tudi v tem primeru ne bodo izjema. Osmega marca celotni napredni svet praznuje »DAN ŽENA«. V bližnji preteklosti si je ženska izbojevala enakopravnost z moškimi glede odločanja v vseh življenjskih panogah od katerih je odvisen njihov nadaljnji obstoj in razvoj. Na »DAN ŽENA« je žena energično in demonstrativno dokazala, da kot razumno človeško bitje v prav ničemer ne zaostaja za svojimi moškimi spremljevalci.

Drugi pomembni dan v tem mesecu pa je, da se zima poslovi ter nastopijo čudoviti pomladni dnevi, ki ob žuborenju potočkov, toplejših sončnih žarkih in petju ptic naznajo vsakemu posamezniku, da se lahko poslovi od tople zimske kučme in da iz hladne in mrzle zimske otroplosti preide v toplejše in vedrejšje spomladansko življenje.

Mesec marec je mesec uspešnih in vedrih sprememb. Glavna tema najinega pogovora je bil »DAN ŽENA«. Na vprašanje »Kaj za vas pomeni dan žena in kaj od njega pričakujete?« mi je tov. Dolinarjeva odgovorila.

»Ne samo za mene osebno, vem in prepričana sem v to, da nam vsem ženskam ta dan pomeni veliko. To je naš praznik. Ta dan si vsaka izmed nas želi uiti iz vsakdanjih tegob in težav in vsaj za trenutek zaživeti svobodno in brez skrbi. Ponosne smo na ta dan in srečne ko vidimo, da se dan žena resnično prizna kot naš praznik saj dobimo čestitke in darila.«

»Oprostite, rekla ste, da dobite čestitke in darila — zanima nas ali jih je več?«

»Predvsem moram pohvaliti posamezne organizacije in vodstvo našega podjetja, ki nam omogoča, da celotni ženski kolektiv skupno praznuje omenjeni praznik. Želim, da bi ostali zvesti tej tradiciji še v naprej. Podobno praznovanje dneva žena nam omogoči tudi Krajevni odbor Prevoje in nas ob tej priložnosti tudi primerno obdari. Kvaliteta obdaritve je odraz finančne možnosti KO-Prevoje. Vem namreč, da denar dobi kot darilo od posameznih delovnih organizacij na njegovem terenu oz. področju, deloma pa prispevamo tudi me žene same« je razložila tov. Dolinarjeva.

»Ali mi lahko prosim poveste nekaj s področja vašega dela.«

»V tej tovarni sem že petnajst let. To leto pa je tudi moje zadnje

aktivno leto pred upokojitvijo. Prva tri leta sem bila tkalka, nato čistilka blaga v zvezi in končno klasterka blaga v pripravljalnici« je hitro odgovorila naša sobesednica.

»Iz vašega odgovora sklepam, da je bilo vaše delo važno ravno za določanje kvalitete ter za odstranjevanje morebitnih napak, ki so se pojavile v blagu. Povejte nam prosim, kakšno je vaše osebno mišljenje o gibanju kvalitete?«

»Pri svojem delu smo pri klasificiranju poedinih bal blaga uporabljale takoimenovano »štih proba«. Na ta način smo potem klasificirale blago v razne grupe za katere pa smo imele točno določeno število napak.

Glede gibanja same kvalitete izdelanega blaga pa naj poudarim to, da se je v zadnjem času občutno popravila in to predvsem v avtomatski tkalnici. Padla pa je le v »Zvezdi«, ker delavke vedo, da se bo oddelek preuredil« je tekoče razlagala tov. Angela Dolinar.

»Omenili ste, da ste v tovarni že petnajst let. To je izredno lepa doba izkazovanja zvestobe in zupanja kolektivu. Ali ste morda v svoji delovni praksi doživeli kakšne neprijetnosti glede medsebojnih odnosov?«

»Ne spomnim se kakih resnejših nesporazumov. Za ljudi, ki delajo skupaj dalj časa je značilno, da med njimi pride do raznih konfliktov. Značilno za njih je pa tudi to, da v vsakem primeru najdejo ustrezno rešitev problema«, je razlagala tov. Dolinarjeva in nadaljevala.

»Nekoliko težji primer pa je oblika diktatorstva s strani vodje, recima neke delovne grupe. To govorim zato, ker sem v svoji živ-



ljenjski praksi naletela na tak primer. Pri tej obliki medsebojnih odnosov je značilno, da grupa podzavestno izolira svojega vodjo, ki pa se kasneje nekvalitetno odraža na samem delu« je zaključila tov. Angela Dolinar.

Priznati moramo, da so izjave omenjene osebe zelo poučne ne glede na to kje, kdaj in kako jih je ona doživela. Poglavitno je, da so podobne situacije odraz dejanske stvarnosti. Te pa imajo za posledico slabo vzdušje, nesreče in podobno.

Stremeti moramo za tem, da podobne primere v kali zatremo ali pa se jim izognemo. Le tako — o tem nas uči psihologija dela — bomo lahko obdržali visok delovni elan in s tem ustrezno tudi višino celotnega dohodka.

Rozman Stefan

REKLI SO — REKLI SO — REKLI SO — REKLI SO — REKLI SO —

Kaj je večji zločin od zgubljenega časa?

(Tusser)

Začne se tako, da otroci zastavljajo staršem vprašanja, ne da bi poslušali odgovore. Konča pa se tako, da odgovarjajo staršem, ne da bi poslušali vprašanja.

Bolje je nič delati, kot delati škodo.

(Bertrand Russell)

Največja nesreča je v tem, da so norci tako trdno prepričani o sebi, razumni ljudje pa takopolni dvoma.

(Bertrand Russell)

Kadar modrijan umolkne, misli bedak, da ima on prav.

(arabski pregovor)

Nekaj strašnega je, če žirafa boli vrat, še huje pa je, če ima stonoga kurja očesa.

Moralno ogorčenje sestoji v največ primerih iz 2 % morale, 48 % ogorčenja in 50 % zavisti.

(Victorio de Sica)

Kdor vpraša, je norec za pet minut, kdor ne vpraša, ostane norec za vedno.

(kitajski rek)

Vsakdo bi rad živel na račun države. Nobeden pa ne pomisli, da živi država na račun vseh.

(Frederic Bastiat)

O športu, rekreaciji in športnikih

Vsakdanje delo nas vedno bolj utruja. Povečano utrujenost občutimo takrat, ko nam prične primanjkovati kisika v krvi. Izredno uspešno zdravilo zoper pojav utrujenosti je športno udejstvovanje. Tovrstna športna rekreacija nam omogoča, da pravočasno obnovimo iztrošene in izrabljene količine kisika v telesu ter istočasno obnovimo zmanjšano energijo tako psihološke kot tudi fiziološke dejavnosti svojega organizma. Ne samo aktivno športno udejstvovanje temveč tudi krajši ali daljši izleti v naravo, obiskovanje turističnih točk z višjo ali nižjo nadmorsko višino, kolesarjenje in pa predvsem vsakodnevno prehojena pot od doma do tovarne in nazaj imajo izredno zdrave in koristne posledice za posameznikov organizem. Časovna stiska v današnjem dinamičnem življenju postaja vsak dan večja zato naj vsak samostojno uredi odnos med delom in rekreacijo, katere poglobitveni namen je obnovev že izrabljenih delovnih sposobnosti ter pripravo organizma na nove delovne napore.

Sindikalna podružnica našega kolektiva je skupno z upravo in ostalimi organizacijami podjetja organizirala 24. I. 1970 takóimenovano »ŠPORTNO POSVETOVANJE« na Viru. Na tem posvetovanju so bili pregledani in ocenjeni vsi športni rezultati iz preteklega leta in dane smernice za nadaljne uspešno delovanje športne zvrsti pri nas. Med podajanjem rezultatov o športnem udejstvovanju je tovariš Franc Kerč, predsednik OÖZK med drugim dejal:

»Predvsem moram poudariti uspešen nastop naših športnikov v medsebojnem dvoboju s sovrstniki

iz tovarne »LOLA RIBAR« iz Karlovca. Uspeh, ki smo ga dosegli na športnem področju nam ne sme zatreti oči pred drugim še humanejšim dejanjem — navezava prijateljskih stikov dveh kolektivov z namenom izboljšanja medsebojnih odnosov in izmenjavo mnenj na področju razvoja delavskega samoupravljanja in njemu sličnih komponent. Želel bi, da se to prijateljsko športno srečanje še poglobi, se razvija naprej z nezmanjšanim zanosom, da postane svetel vzor na polju razvoja medsebojnih odnosov in to v obliki tradicije«. V nadaljevanju svojega uvodnega govora je tov. Kerč omenil tudi finančna sredstva namenjena za nadaljni razvoj posameznih športnih zvrsti. Vodjem posameznih panog je predlagal, naj pripravijo letni plan potreb in ga nato predložijo samoupravnim organom v odločitev glede morebitne dotacije. Na koncu je tov. Kerč poudaril, da je osebno prepričan v uspešen razvoj športa. Vsem športnikom kot tudi njihovim zvestim gledalcem in simpatizerjem je izrekel še obilo športnega užitka, predvsem pa športne sreče.

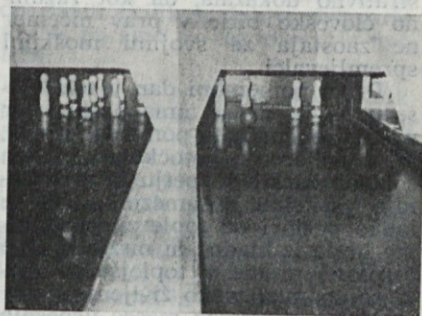
Na posvetovanju je bil sprejet predlog o formiranju posameznih športnih zvrsti.

Za organizacijo in njihov uspešen razvoj so odgovorni:

1. Branko PIRC — nogomet
2. Stane KRAMBERGER — kegljanje
3. Stane KLOPCIC — streljanje
4. Viktor LONCAR — namizni tenis
5. Slavko BAJEC, oec. — šah
6. Dušan BORSTNAR — odbojka
7. Janez ROZMAN — smučanje
8. Vladimir PETKOVIĆ, dipl ph — plavanje

Vsi predsedniki so formalno združeni v športnem odboru, ki ima dolžnost pritegniti k športu čim več sodelavcev in katerega predsednik avtomatično postane član sindikalnega odbora in tako lahko istočasno vsključuje dve odgovornosti. Vse zahteve in potrebe na polju športa se preko športnega odbora podajo sindikalnemu odboru, ta pa jih poda samoupravnim organom v dokončno odločanje.

Med prisotnimi je bil tudi tovariš direktor, ki je med drugim pripomnil: »Letos bomo praznovali dvajsetletnico delavskega samoupravljanja. Za to jubilejno obletni-



Tako padajo keglji

co je dolžnost športnega odbora, da organizira športne igre v vseh panogah.«

Nadalje je bil izdelan turnirski plan tekmovanj v občinskem sindikalnem prvenstvu kot tudi tekmovanje v dvoboju »LOLA RIBAR« — »TOSAMA« in sodelovanje na kegljaški tekstiljadi v Mariboru. Na posvetovanju je bila izražena tudi želja, da se predlaga samoupravnim organom naj bi oseba, ki bi se poškodovala na športnih tekmovanjih prejela 100% nadomestilo osebnega dohodka.

V kolikor bi bil sprejet ta predlog, bi bil izredno stimulativen. Želja športnikov je tudi, da bi to veljalo tudi za poškodbe nastale pri obveznem treningu.

Športni odbor je na svojem zasedanju dne 6. II. 1970 obdelal zahteve za posamezne športne panoge. Izražene so bile želje za nabavo novih — potrebnih rekvizitov.

V kolikor bi prišlo do uspele realizacije vseh predlogov smo lahko prepričani v še večje uspehe. Uspeh na športnem področju je istočasno uspeh na delovnem mestu. Stari rek »ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU« še velja in mu zato omogočimo nemoten razvoj.

Stefan Rozman



Še nekaj kubikov peska pa bo dovolj prostora za avtomobile

Proizvodnja - februar 70

Oddelek	Enota mere	%
---------	------------	---

1. Trakotkalnica	000 vot	102
2. Tkalnice ši. tkanin	000 vot	107
3. Mikalnica	kg	108
4. Konfekcija	ND	105
Vložki	pkt	96
5. Cigaretetni filtri	ND	94

V nepopolni tretji izmeni v oddelku trakotkalnice delamo z nezmanjšano proizvodnjo tiste dimenzije ovojev, po katerih je največje povpraševanje.

Že v mesecu februarju smo pričeli zmanjševati proizvodnjo v tkalnici Zvezda, kjer se dela na vseh 28. strojih blago-tetra. Oddelek nameravamo popolnoma ukiniti in prostor uporabiti za cigaretne filtre. Blago tetra bo za nas proizvodil kooperant Tekstilna tovarna Senožeče, s katerim imamo že sklenjeno pogodbo. Vsi ostali oddelki tkalnic so normalno obratovali in zaradi ustavljenega asortimana izdelali za 7% več blaga kot je bilo planirano.

Proizvodnja mikalnice je porasla zaradi zadostnih količin beljenega materiala-vlakna (belilnica dela v dodatni izmeni). Stroji za izdelavo cik-cak vate so polovico meseca obratovali v 3 izmenah.

Oddelek konfekcije lahko zaradi delne mehanizacije, katera se iz leta v leto povečuje zadosti tudi večjim komercialnim potrebam. Pestra izbira asortimana omogoča zaposlenost večjemu številu ljudi v tem oddelku, čeprav povpraševanje po določenih artiklih iz meseca v mesec zelo niha. V februarju smo za konfekcijo planirali 95 artiklov (z dodatnimi nalogi še cca 10).

V oddelku cigaretne filtrov imamo še vedno težave zaradi stalnih izvenplanskih menjav dimenzij. Povpraševanje je trenutno tako veliko, da ne moremo zadostiti potrebam. Na posameznih strojih prihaja do prekomernih zastojev, kjer se dnevno tudi do trikrat menjajo dimenzije. Konec meseca sta prišla še 2 stroja za izdelavo cigaretne filtrov in upamo, da bomo v teku dveh mesecev imeli na zalogi tolikšno količino cigaretne filtrov, ki nam bo omogočila normalno obratovanje brez vmesnih menjav.

Mogoče ne vemo

(popravki izrazov iz pogovornega in uradnega tovarniškega jezika)

ROBA — (srbohrvaško) — izraz pozna tudi slovenščina, vendar ima — razen v pomenu suha roba — nekoliko omalovažujoč pomen. Zato je bolje: **blago, izdelki, proizvodi, artikli**.

KONVERTIBILNOST (pomen: zamenljivost — valute). Nekateri pišejo in govorijo napačno »konvertabilnost«.

USLUGA (srbohrvaško). Izraz pozna tudi slovenščina, vendar v pomenu nekaj **zastonj narediti**. Ker takih primerov v medpodjetniških odnosov ni, je pravičen prevod v slovenščino: **storitev**.

ZAVARAVATI SE (srbohrvaško) — pomeni: **slepiti se, varati se**.

ZALAGATI SE (srbohrvaško) — Izraz pozna tudi slovenščina v pomenu **zalagati se z blagom**. V srbohrvaščini pa beseda pomeni **zavzemati se, truditi se**.

POZABAVITI SE (srbohrvaško) pri nas se celo uporablja »bližja« oblika »pozabavati se«. Ne gre pa za nobeno zabavo, temveč za pomen **ukvarjati se**.

PO TEM VPRAŠANJU (PO VPRAŠANJU INVESTICIJ) — popolni prevod hrvaškega: »po tom pitanju«, (»po pitanju investicija«). Vendar ima v hrvaščini predlog »po« tudi pomen **za**. Torej bi bil najslabši dobesedni prevod: za to vprašanje. Lepše pa je: **zaradi tega, glede tega, o tem (zaradi investicij, glede investicij, o investicijah)**.

PREGOVARJATI SE (srbohrvaška spačenka, ki ima pravilno obliko »pregovarati«). V slovenščini pomeni »pregovarjati« **pričkati se, oprekati**, v srbohrvaščini pa »pregovarati« pomeni **dogovarjati se, pogajati se**. Zatorej ne: »imeli smo pregovore«, pač pa **pogajali smo se, dogovarjali smo se** (čeprav smo se mogoče tudi pričkali).

KOSTUR (srbohrvaško) — dobesedno: okostnjak (Brrrr!) Boljši slovenski izrazi so: **okostje, ogrodje**.

NEIZDOBAVA — domača skonstruirana beseda, ki zelo neprijetno bije v ušesa. Veliko lepše, domače, prijetno, manj učeno — in pravilno zveni namesto: »zaradi neizdobe« **zaradi tega (spričo tega), ker blago ni bilo dobavljeno (oziroma: kupljeno, poslano) ali: ker z blagom nismo preskrbljeni**.

SESTANEK SE BO VRŠIL — lepše: **sestane bo** (Vrši se žito, ko se odstranjuje plevel — to pa bi bilo na sestankih, pravzaprav, dostikrat dobro).

IZVRŠITEV PLANA — bolje: **izpolnitev plana**.

NI IZGLEDA (srbohrvaško). Besede »izgled« knjižna slovenščina sploh ne pozna, čeprav se močno uporablja v pomenu videz, podoba. Tu pa ima pomen: **ni upanja, nič ne kaže**.

KONJUKTURA — pravilno **konjunktura** (v pomenu: ugodno gospodarsko stanje).

NAPRAM — pravilno: **nasproti, do, proti**.

ALI — se dostikrat uporablja v hrvaškem pomenu **toda, vendar**, (... ali zaradi tega«, »... toda (vendar) zaradi tega...«.)

Tudi našemu Francetu
Stupica se je nasmeh-
nila sreča

-ČESTITAMO-



Novoletna zgodba

Ker je silvestrovo samo enkrat v letu, se je tudi ta čudež zgodil samo enkrat. Mož je svoji ženi obljubil, da ji bo za pripravo tega večera pomagal pri vseh gospodinjskih delih.

»Draga« (prej vse leto ni slišala takega komplimenta) ji je dejal, »še več bom naredil za te. Pojdi k frizerju in h kozmetičarki, potem pa se malo odpočij, da boš zvečer lepše izgledala.« Žena je bila zelo presenečena in si je mislila: »Danes mi vsaj ne bo treba skrbeti glede denarja, če bom preveč potrošila, saj ve koliko mi ga je dal in do kdaj ga moramo imeti.« Med tem ji je prinesel 5.000 din za olepšanje. On se je namenil, da bo pospravil stanovanje, pripravil jedila za večer, skopal otroke, skratka vse kar bo potrebno za prijetno slavo. Borbo z delom je pričel dokaj slabo. Prenašal je predmete iz sobe v sobo, iz kuhinje v dnevno sobo. Skratka, postavljal je tako, da je bilo slednjic vse še bolj narobe kot prej. Otrok ni skopal, temveč jih je spodil spat brez večerje in vsakodnevnega ljubkovanja. Večji je rekel očetu: »Očka, kaj pa srečno novo leto?« Takrat pa je zakričal nad otrokom: »K vragu ti in novo leto, spat!«

Seveda so morali ubogati. »Ja«, je modroval večji, »ko bi bila mamica doma, bi bilo drugače. Tako pa je danes pri nas kot bi pleskali. Vse polno moke je povsod in sploh ne vem zakaj oče počenja te neumnosti.«

Tudi oče je spoznal, da je to neumnost, zato je poklical na pomoč soseda, da mu je pomagal in da sta nabavila vse potrebno. Celo denarja mu je zmanjkalo, da mu je moral še sosed posoditi. Seveda tega ženi ni povedal.

Končno je bilo nekako pripravljeno in ko je žena prišla domov je šla takoj počivat. Tako sta se pač zmenila.

Zvečer so prišli gostje in veselja, jestvin, glasbe je bilo dovolj do jutra. Mož je šel spat, žena pa na delo, ker tedaj ni bilo več važno kako bo izgledala. On je prijateljem že pokazal, kako rad ima ženo.

Zjutraj so se zbudili otroci, lačni, umazani in slabe volje. Skuhala je kosilo, pripravila kavo, da je lahko še spečemu možu postregla z njo.

Tako sta minila dva dneva. Tretji dan je morala iti nakupovat, vendar ni nikjer našla denarja. Misli-la si je, da ga je mož pozabil dati nazaj v predal.

Ko se je vrnil iz službe, ga je lepo sprejela in nežno ogovorila: »Dragi, pozabil si mi dati denar, zato ni nič mesa.« »Kakšen denar«,

je zarenčal. Naslednji dan se mu je boječe opravičevala, da ni nič posebnega za kosilo in da nima kave, ker so jo porabili na silvestrovo. Bil je jezen in sploh ni kosil doma, pač pa se je vrnil šele zvečer tako siten, da je na svoji pleši videl razmršene lase. Misli-la si je »joj, kje si danes draga žena?«

Tudi naslednje dni ni našla denarja. Vsa v skrbeh kako ga bo

nagovorila, je kot mačka okoli vrele kaše načela temo o... »Denar, denar« je zatulil nanjo. »Pojdi in zasluži, pa ga boš imela. Vse sodobne žene so v službi, ti pa doma če-piš pri petih otrocih in ne veš kako je vse drago. Ti si škorpijon, samo denar, to je vse kar znaš. In potem mi še enkrat reci srečno novo leto. K vragu ti in silvestrovanje.«

ČAKANJE (ob dnevu žena)

Mojca je bila sama. Mali nosek je pritisnila na rosno šipo in gledala v meglen zimski dan. Igrač se je že zdavnaj naveličala in vse naokrog so ležale razmetane kot da bi hotele poudariti dolgočasje, ki je vladalo v otroškem srcu.

Zgodaj zjutraj je mati vstala in se odpravljala na delo. S še na pol zaprtimi očmi jo je mala vprašala: »Kam greš mamica?« »Moram po kruh«, ji je dejala. »Bodi pridna saj se kmalu vrnem«. In odšla je s hitrimi koraki, da ne bi otroku pokazala solz, ki so ji silile v oči. Napotila se je k postaji. Oblekla je staro, črno in ponošeno haljo. V njej se je počutila kot v oklipu. Pričela je z delom, ki je bilo vsa-sih odvrtno in zdelo se ji je, da ne bo vzdržala do konca. Misli so ji vedno uhajale domov. Ali je še zdrava? V teh trenutkih ji je bila vsaka minuta dragocenejša in še bolj je pohitela z delom. »Samo da bom kmalu pri njej«, je menila.

Mojca pa je z majhnimi rokami previjala punčke, katere je že tolikokrat premetala. Čakala je in gledala na uro, čeprav se nanjo še ni spoznala. Majceno bitje še ni razumelo, zakaj je sama, toda brez besed je izpolnila mamine nasvete.



Dan se je nagibal h koncu. V vratih je zaškripal ključ. Na pragu se je pokazala mati, izčrpana, pa vendar srečna. Z drobnimi nožicami je deklica pritekla k njej. Z očitajočimi očmi, ki so se lesketale v medli svetlobi, jo je pogledala. »Mamica, jutri mam rojstni dan, kupi mi očka!« Zaprlo ji je sapo in v srcu ji je oživela stara bolečina.

M. D.

DRAGI SODELAVCI!

Po dolgem času se vam ponovno oglašam iz daljnega Pirota. Takoj na začetku se moram zahvaliti za poslani denar ob novem letu. Res je malo pozno, pa vseeno upam, da boste mojo zahvalo sprejeli. Prav tako sem zdaj začel dobivati list TOSAMA, tako da bom na tekočem vsaj z najosnovnejšimi dogodki v podjetju. Hvala še enkrat.

Mogoče vas zanima kako mi kaj teko vojaški dnevi. Lahko vam rečem, da ni tako slabo, vojaška suknja je pač vojaška suknja. Tudi to je treba odslužiti in šele potem misliti na pravo življenje. Vojska je za vsakega človeka mejnik v življe-

nju. Po odsluženju je treba misliti res na pravo življenje, Starejši sodelavci bodo vsekakor pritrdili mojemu mišljenju.

Pravzaprav pa ni več daleč čas ko se bom ponovno vrnil v vrste kolektiva, še letos. Nadaljevalo se bo začeto delo, ki ga je vojska prekinila. Ako bom imel dovolj časa vam bom poslal tudi kakšen prispevek za TOSAMO.

Ob koncu svojega kratkega pisma najprisrčneje pozdravljam vse članice in člane kolektiva, predvsem pa mladino.

Vaš nekdanji sodelavec
Milan Drčar
V. P. 8297-4
PIROT

Kadrovske vesti

V ČASU OD 12. 3. DO 11. 4. 1970
PRAZNUJEJO SVOJ ROJSTNI DAN:



Konfekcija: 30. 3. Kosar Marija, 31. 3. Križman Milica, 3. 4. Mav Frančiška, 29. 3. Močnik Francka, 6. 4. Pavli Ivica, 31. 3. Starbek Marija, 7. 4. Rogelj Marjana, 30. 3. Strukelj Angelca, 10. 4. Žebovec Pepca in 28. 3. Orel Magda.

Cigaretni filtri: 25. 3. Avbelj Marija, 23. 3. Nakrst Marica in 5. 4. Cerar Marija.

Belilnica: 15. 3. Cerar Ciril, 15. 3. Klopčič Srečo, 4. 4. Kokovec Francka in 6. 4. Dimič Mitar.

Mikalnica: 26. 4. Merkužič Stane, 10. 4. Rusjan Florjan in 1. 4. Urbanija Anton.

Tkalnica ovojev: 17. 3. Hriberšek Jožica, 14. 3. Klopčič Budinka, 11. 4. Oražem Marjan, 9. 4. Pelc Tončka.

Tkalnica gaza: 24. 3. Slapnik Stoja, 8. 4. Dolenc Justina.

Tkalnica zvezda: 15. 3. Kos Fani.

Avtomatska tkalnica: 2. 4. Čebulj Dora.

Tkalnica študa: 7. 4. Blažević Marija, 4. 4. Kerč Franci in 16. 3. Kremič Jožica.

Pripravljalnica: 27. 3. Kasagič Lojzka, 16. 3. Sedeljšak Stanka.

Splošno kadrov. sektor: 22. 3. Cerar Majda, 27. 3. Štifter Franc.

Komercialni sektor: 5. 4. Hrovat Franc, 12. 3. Narat Jože, 26. 3. Slapar Marjan, 15. 3. Prašnikar Jože.

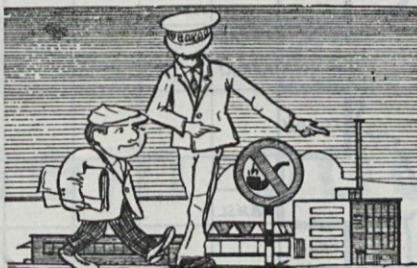
Analizno plan. sektor: 1. 4. Merkužič Danica.

Gospodarsko račun. sektor: 31. 3. Kersnik Urška.

Pomožni obrati: 11. 4. Dolinšek Ciril in 30. 3. Tič Jože.



Rodili so se: Vodlan Vidi in Srečotu — hči, Škarja Mariji — hči, Zagar Majdi — hči, Zajc Silvi — sin, Požarju Antonu — sin, Lenček Pavli — hči in Klopčič Ivanki — hči.



Izstopila iz podjetja: Robavs Veronika — pakovalka cig. filtrov, samovoljno.



— Pohiti, saj vaš, da ob šastih zapirajo.



Poročila sta se: Starovašnik Marinka in Oražem Marjan.

Na novi življenjski poti jima želimo mnogo razumevanja!

Čestitamo!

B. V.

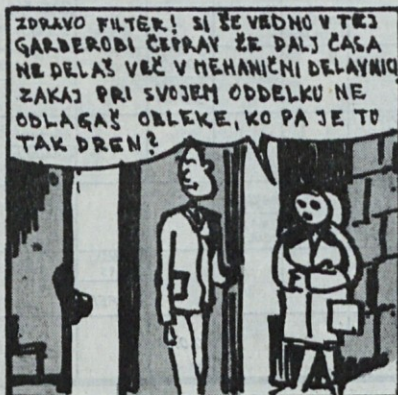
Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Urška Kersnik, Danica Merlin, Ivanka Osolin, Marija Presekar, Tone Arnuš, Slavko Bajec, oec., Franc Cerar, Dušan Dovgan, Miha Kerč, Janez Leskovec, Stefan Rozman, Tone Teran in Dušan Borštnar, odgovorni urednik.

Tiska Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna
Naklada 800 izvodov

Vatka Votek in Filter Filip



Nagradna križanka

	VERDEVA OPERA (FON.)	RAZČLE- NITEV	ZANE- SENIJAK	PRVA ČRKA	PESNI- TEV	MOŠKO IME	BUCH- WALD	PRIPADNIKI VERŠKE SERIE	VRSTA DRŽAV. UREDTVE
	ZENSKO IME POLMER								
	ITA				OBLEKA PTICEY BDIJSČE				
	DRŽAVA V AFRIKI					SOP SLAME DOBE			
	TEČAJEN						MEDMET BOR		
	L BAJESL.						HOPE ZVIŠANA NOTA		
	PRST NA ROKI							23. IN 13 ČRKA RECEPT	
	ODISEJ. DEŽELA					PREBIVALCI IRSKE RAZLIČNA SAMOBL.			
	KAZALNI ZAJMEK		TURŠKI VELIKASI	TUJE Z. IME	HLADETINA LIVADA				
	GRŠKI JUNAK	RUTE- NIJ	ENAKA SOBL.	ENAKE	KISIK	MAHKOTA 16. ČRKA	BELGIJSKA PRINCESA	IVO	AMPER MONAŠKI PRINC
ITAL. FILMSKI IGRALEC					SEKRETAR OZN	GŪZDAR VEROSLAV JANKO	SVATO- VANJE PRIŠTINA		PANI ZA SEKANJE DRV
NAROD						RAZMAK OZDRAVIL		ARABSKI ZREBEC OSTRZEK	
OSEBNI DOHODKI		VUKOV	SIBIRSKI PRAGOZD SVETA PODOBBA			STRUPEN ALKALOID LESJAK			
LEIGH					DVDRANA BOLSKA POTREB.		ODPRTINA PIJANEC		
PRIPO- VEDNIK			TONA NAS KONKURENT		INDIJAN. PLEME BOR		VEZANE PLOSČE DEL MOTORJA		
DUSIK	S, Z- ITAL. OČARLJIV			ZASTAVA KALIJ			PIJACA OTRPNITI		
SEZNAM					TUJE Z. IME PRIET NA MALAKI		KOPNO V MORJU VZHOD		MILANS. OPERNA HISA
KR. OS. ZAJMEK		SAMOBL. IN SOGLASNA FILMSKA PODJETJE		OZ. ZAJMEK OKRASNA RASTLINA		PRIVRŽENI ETATIZMA 18. ČRKA			REDKA TKANINA
LOKA V IZRAELU		BERM. OREL IN ZIČKA			100 m ² NAR. REP. SABLIJA		MALČKI DOTA		
BARDNER			NEMSKI FILOZOF			PARNIK HIMALAJSKA KOZA		ALUMINIJ BUCHWALD	
POMOŽNI GLAGOL			PLES						
DHCET					PAVDNE NAS KURJAC		KLUB V MADRIDU UTEZNA MERA		17. ČRKA
DRZEN			JANEŽ			ZENSKI GLAS AMPER		KONJSKI TEK RIMSKA 1000	
OSEBNI ZAJMEK			LOŠKA TOVARNA HLADILNICA		NADAV		BAJKA	SESTA- VILA	JUVAN MARA